

INFORME DE SOSTENIBILITAT DE SABADELL, 2009

SABADELL AGENDA 21

INFORME DE SOSTENIBILITAT DE SABADELL, 2009

SABADELL AGENDA 21

Edita: Ajuntament de Sabadell
Redacció: Minuartia Estudis Ambientals i Ajuntament de Sabadell
Disseny gràfic i producció: Primera Impressió, SL
DL: B-5.275-2010
Imprés en paper reciclat

100% reciclat

ÍNDEX

5	PRESENTACIÓ
6	L'AGENDA 21 LOCAL DE SABADELL
7	AVALUACIÓ DELS INDICADORS DE SOSTENIBILITAT DE SABADELL
8	RODAL
10	RIPOLL
12	PARC AGRARI
14	PARCS URBANS
16	MOBILITAT
18	AIGUA
20	ENERGIA
22	RESIDUS
24	CANVI CLIMÀTIC
26	ACÚSTICA
28	ACTIVITATS ECONÒMIQUES
30	SENSIBILITZACIÓ I PARTICIPACIÓ CIUTADANA
32	EDUCACIÓ
34	PROGRAMES SOCIALS

PRESENTACIÓ

El Govern municipal va aprovar, en sessió plenària el 7 de novembre del 2002, el Pla d'Acció Local de Sostenibilitat de Sabadell (PALSS) corresponent a l'Agenda 21 Local de Sabadell, en línia amb els compromisos derivats de la Conferència de Rio de 1992. L'Agenda 21 es configurarà amb una peça indispensable per a la introducció de projectes, iniciatives i programes de sostenibilitat en l'àmbit municipal sota un prisma transversal, amb un horitzó de treball de 10 anys.

Gràcies al PALSS s'han incorporat progressivament els criteris de sostenibilitat a totes les actuacions vinculades a la gestió municipal amb 15 eixos d'actuacions: el rodal, el Ripoll, el Parc Agrari, els parcs urbans, la mobilitat, l'aigua, el canvi climàtic, l'energia, els residus, l'acústica, les activitats econòmiques, la participació, l'educació i els programes socials.

Aquest informe recull tots els avenços derivats de la implantació del PALSS presentant una descripció i avaluació de les actuacions i programes més destacats, alhora que mostra l'evolució quantitativa dels principals indicadors de la ciutat en format gràfic. D'altra banda, es destaquen les actuacions més emblemàtiques, com també els reptes de futur identificats per assolir la plena implantació dels objectius de l'Agenda 21 Local.

El document és especialment pertinent ara que la comunitat científica internacional ha demostrat que l'escalfament global de la Terra està provocat per l'activitat humana. L'ús de combustibles fòssils i, en general, les nostres pautes de consum estan en l'origen de l'escalfament del planeta i el canvi climàtic.

L'Agenda 21 Local té des de fa pocs mesos un nou aliat en la planificació en sostenibilitat, l'Estratègia Municipal per a la Mitigació del Canvi Climàtic de Sabadell (2008-2012), eina clau per aplicar els compromisos del municipi amb el Protocol de Kyoto i el Pacte d'Alcaldes contra el canvi climàtic de la Unió Europea. La fita de reducció en emissions de CO₂ equivalent s'estableix en 6,75% per al període 2008-2012 respecte al 2005. Per tal d'assolir aquesta fita, l'Ajuntament disposa de l'Oficina Municipal de l'Energia i el Pla de Mobilitat Urbana de Sabadell com a eixos de treball primordials per acomplir els compromisos globals refrendats pel ple.

Esperem que la lectura de l'informe us sigui clara i profitosa per continuar reflexionant, debatent i actuant a favor de la sostenibilitat local, tot coincidint amb l'Any Internacional de la Diversitat Biològica.

L'AGENDA 21 LOCAL DE SABADELL

Sabadell aposta per la sostenibilitat

A Sabadell, el procés d'Agenda 21 Local es va iniciar amb la realització de l'Auditoria Ambiental i l'elaboració d'una diagnosi del municipi en clau de sostenibilitat. Aquests treballs, juntament amb un procés de participació ciutadana molt actiu, van donar lloc a la definició del Pla d'Acció Local de Sostenibilitat de Sabadell (PALSS) aprovat el 2002.

El PALSS estableix 5 objectius estratègics per aconseguir el desenvolupament sostenible de la ciutat i un total de 144 accions per implantar durant el període 2002-2011.

En conseqüència, el PALSS es troba en el vuitè any d'execució. Moltes coses han canviat en la realitat global i local en aquests temps. D'una banda, s'han intensificat o han sorgit nous problemes i necessitats i, de l'altra, es disposa de més experiència en la planificació i implantació de projectes de sostenibilitat.

El treball i el coneixement acumulats al llarg de l'elaboració i execució del PALSS estan donant lloc a diferents instruments sectorials que, de forma complementària, contribueixen a aquest avenç cap a la sostenibilitat. Especialment destacables són l'Estratègia Municipal per a la Mitigació del Canvi Climàtic i el Pla de Mobilitat Urbana Municipal, que incideixen en dos àmbits emergents com són l'escalfament global i la gestió de la creixent mobilitat a la ciutat.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES DEL PALSS

1. ENCAIXAR L'ESPAI URBÀ A L'ENTORN NATURAL: PROGRESSAR I CONSERVAR
2. UN NOU MODEL DE CIUTAT
3. UNA CIUTAT COMPACTA ON MOURE'S AMB QUALITAT
4. AMBIENTALITZAR SOCIALMENT I CULTURALMENT LA CIUTAT
5. ESTALVIAR PER GARANTIR LA QUALITAT

També la participació ciutadana, element inherent al desenvolupament sostenible, ha crescut i s'ha diversificat en els darrers anys. Sabadell disposa actualment de més de set taules de debat (EMMCC; Igualtat, Nova Ciutadania, Habitatge, Mobilitat, Joventut, processos QUÈ?), moltes de les quals estan relacionades directament amb els àmbits que engloba l'Agenda 21 Local.

AVALUACIÓ DELS INDICADORS DE SOSTENIBILITAT DE SABADELL

	2003	2006	2008	
Població	191.057 hab	200.545 hab	204.734 hab	
Superfície de verd urbà	7,6 m ² /hab.	8,1 m ² /hab.	8,4 m ² /hab.	
Parc de vehicles	102.704 vehicles	120.268 vehicles	123.550 vehicles**	
Desplaçaments en transport públic	23.898.735	25.227.118	26.137.827	
Accessibilitat del transport públic. Autobusos adaptats	62,5%	73,7%	90,8% ****	
Carrers amb prioritat per als vianants	1,0%	4,7%	No disponible	
Generació de residus municipals	1,41 kg/hab. i dia	1,47 kg/hab. i dia	1,42 kg/hab. i dia	
Recollida selectiva dels residus municipals	15,8%	26,5%	32,6%	
Utilització del Punt Blau i el Mobiblau	47.313 usuaris	76.671 usuaris	88.523 usuaris	
Recuperació de residus industrials	70,1%	75,7%	58,1%***	
Consum d'aigua d'ús domèstic	113,9 litres/hab. i dia	107,3 litres/hab. i dia	101,1 litres/hab. i dia	
Gestió de les aigües residuals	90,9%	97,1%	98,0%	
Utilització de les aigües depurades	16.389* m ³	33.539 m ³	80.996 m ³	
Consum d'energia	1,59 tep/hab. i dia	1,49 tep/hab. i dia	1,47 tep/hab. i dia	
Producció local d'energies renovables	675.185 kWh	1.091.422 kWh	4.497.947 kWh	
Emissió de gasos d'efecte hivernacle (provinents del consum directe d'electricitat, gas natural, gasos líquids del petroli i combustibles líquids)	5.185 kg CO ₂ /hab. i any	4.897 kg CO ₂ /hab. i any	4.887 kg CO ₂ /hab. i any**	
Activitats d'educació ambiental	49 activitats	57 activitats	51 activitats	

*Dades corresponents a l'any 2004
**Dades corresponents a l'any 2007

*** Dades corresponents al 2007. Hi ha un canvi de metodologia en el càlcul de les dades per part de l'Agència de Residus de Catalunya
****De la flota total de vehicles

1 RODAL

Potenciar el valor del rodal com a connector ecològic, compatibilitzant la seva conservació amb el gaudi de la ciutadania

Sabadell és una ciutat amb una elevada densitat de població, situada en un entorn fortament urbanitzat. En aquest context, els espais oberts són de vital importància tant per garantir l'existència de xarxes de connectivitat i esponjar la trama urbana com per proporcionar a la ciutadania espais de distensió i lleure a prop de casa.

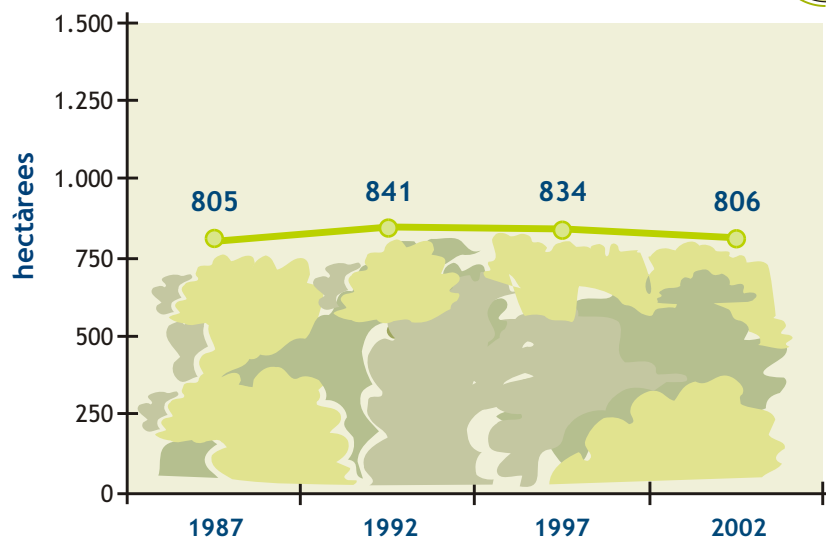
El *rodal* –nom amb què es coneix el sòl no urbanitzable a Sabadell– ocupa el 41% de la superfície del municipi. És un espai que conté tant zones agràries, com forestals i de protecció ecològica i paisatgística i que juga un paper molt important en la connectivitat ecològica de Sant Llorenç del Munt amb Collserola i la Serra Marina.

Els boscos també esdevenen un agent important en la lluita contra el canvi climàtic gràcies a la seva capacitat d'absorbir CO₂. La zona forestal de Sabadell arriba a les 916 ha, amb una composició típicament mediterrània on predominen espècies com el pi blanc, el pi pinyer, l'alzina i el roure cerrioide. Dur a terme una correcta gestió silvícola d'aquests espais i prevenir els incendis forestals són accions necessàries per garantir-ne la bona conservació. En aquest sentit, els Plans Tècnics de Gestió i Millora Forestal aprovats a diverses finques del rodal –Ca n'Argelaguet, Ribatallada, Can Deu, Parc Agrari– són una eina d'ordenació molt important.

Un altre element molt destacable és l'aprovació de l'Ordenança de Protecció del Rodal. Davant l'ús creixent d'aquest espai per a usos de lleure i trobada social, així com per desenvolupar activitats agràries i forestals, l'ordenança té l'objectiu de protegir i salvaguardar els valors ecològics, biològics, agraris, històrics i col·lectius del rodal.

Indicadors

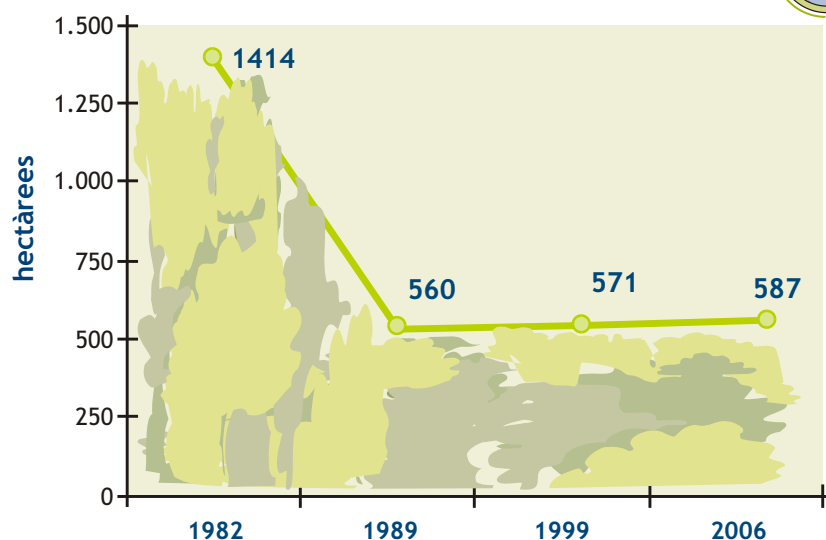
Evolució de la superfície forestal de Sabadell

Font: Mapa d'usos del Sòl de Catalunya

Indicadors

Evolució de la superfície agrària de Sabadell

Font: Cens Agrari, IDESCAT

Actuacions emblemàtiques

Gestió silvícola al parc periurbà de Castellarnau

- Aprovació definitiva de l'Ordenança de Protecció del Rodal.
- Realització d'activitats periòdiques de neteja i conservació del rodal.
- Gestió silvícola del Parc de la Salut i del Parc periurbà de Castellarnau: retirada brancatge forestal, aclarida forestal i selecció de tanys.
- Recuperació d'espais i manteniment de les àrees de lleure i fonts del rodal.
- Arranjament de camins i manteniment de franges de seguretat.
- Clausura d'abocadors.

Reptes

La consolidació com a part del connector ecològic entre Collserola i el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt és el repte més important que es planteja el rodal de Sabadell. Per assolir-lo cal potenciar els usos forestals i agrícoles d'aquest espai i compatibilitzar-los amb les activitats de lleure i esbarjo de la ciutadania en una zona del Vallès densament poblada.

2 RIPOLL

Recuperar el riu i l'entorn fluvial respectant els valors ambientals i regulant els usos territorials, econòmics i socials d'aquest espai

El riu Ripoll, encaixat a la plana vallesana, presenta una orografia estreta i fonda, i ha fixat el creixement de Sabadell per l'est, de manera que sovint ha estat considerat com una simple frontera entre la ciutat i el rodal. Després de segles de convivència entre l'entorn fluvial i l'entorn urbà i industrial, la forta industrialització experimentada per la ciutat en la segona meitat del segle XX va generar una forta degradació.

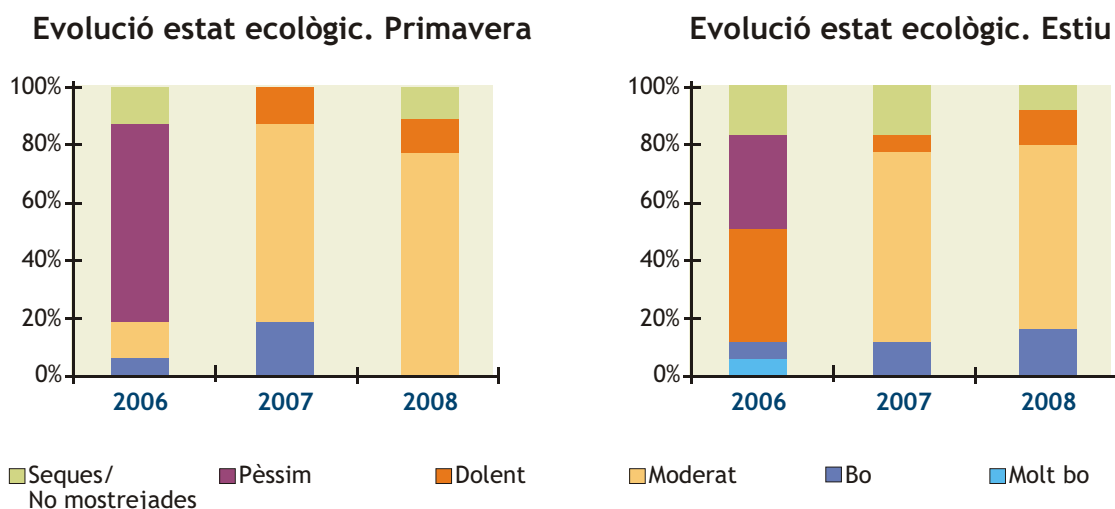
El projecte de Parc Fluvial del Ripoll va néixer amb la voluntat d'aturar aquest procés de degradació, treballar per la recuperació del riu i el seu entorn i compaginar els diferents usos remarcant els seus valors ambientals, culturals, industrials i de lleure.

Les accions de recuperació portades a terme en els darrers anys amb la construcció de proteccions davant les avingudes, la creació d'itineraris i zones d'estada i la reordenació de l'horta en els trams sud i nord, ja comencen a donar fruits. A la presència creixent de diferents aus i peixos en aquest entorn se suma la millora de la capacitat autoregenerativa del riu: malgrat el greu episodi de sequera viscut els anys 2007 i 2008, no es detecten qualitats pèssimes de les mostres d'aigua des de 2006 i l'empitjorament associat a la disminució de cabals ha estat molt reduït.

Dins els valors ambientals, el riu té una especial importància com a connector ecològic. En aquest context, destaca l'inici d'un estudi de propostes de recuperació i millores paisatgístiques de l'espai fluvial del Ripoll i on col·laboren els sis municipis riberencs.

Indicadors

Evolució de la qualitat de l'aigua (Primavera i estiu)

Actuacions emblemàtiques

Làmina d'aigua de Sant Oleguer al riu Ripoll

- Inici de l'estudi de recuperació paisatgística del riu Ripoll a través d'un conveni entre els 6 ajuntaments riberencs i la Direcció General de Política Territorial de la Generalitat de Catalunya.
- Recuperació de l'espai fluvial mitjançant plantacions i la construcció d'una làmina d'aigua i d'un pas de fauna a Sant Oleguer.
- Creació d'una zona humida de 12.300 m² per al tractament terciari de les aigües de sortida de la depuradora del Ripoll.
- Manteniment i millora dels itineraris a peu.
- Adequació de l'horta de Can Bages i eliminació de l'horta il·legal.
- Concessió dels horts a entitats a l'horta municipal de Can Roqueta.
- Eliminació de canyes al tram baix del riu.

Reptes

En el procés de regeneració del riu Ripoll i el seu entorn, el repte és assolir el màxim potencial ecològic determinat pel seu context. En aquesta tasca, caldrà fomentar la recuperació dels boscos de ribera i millorar la qualitat de les aigües procedents de les depuradores ubicades aigües amunt. La compatibilitat d'usos d'aquest espai és un altre desafiament molt clar, especialment rellevant davant la construcció d'infraestructures que puguin accentuar la fragmentació d'hàbitats i dificultar la recuperació de l'entorn fluvial.

3 PARC AGRARI

Aconseguir un espai agrícola i forestal de qualitat amb un alt valor paisatgístic en harmonia amb l'entorn natural i l'espai urbà que l'envolta

L'espai agrari de Sabadell ha estat un element ordenador del territori al llarg del temps i, a la vegada, una font de riquesa que ha afavorit el procés d'industrialització de la ciutat. Actualment, en les 587 hectàrees del mosaic agroforestal del Parc Agrari conviuen els valors productius i ambientals amb els culturals i històrics que fan d'aquest espai un àmbit molt preuat per la ciutadania.

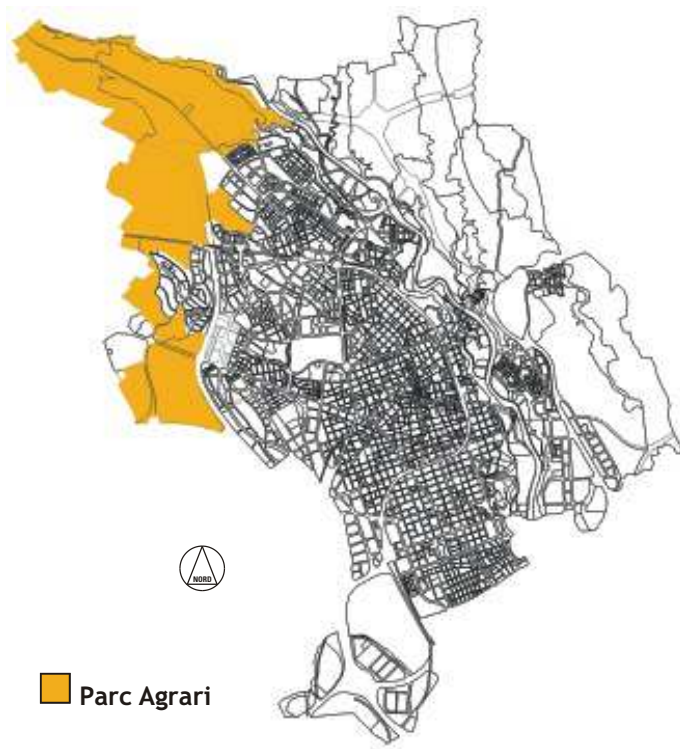
Amb la finalitat de preservar aquesta zona i garantir-ne la continuïtat en el temps, diverses eines d'ordenació i gestió s'han posat en marxa. El 2005 es va aprovar el Pla Director del Parc Agrari. El Pla defineix sis línies de treball que posen l'èmfasi a garantir la viabilitat econòmica de l'activitat agrícola i ramadera amb criteris ambientalment sostenible i de la participació dels productors en la transformació i comercialització dels productes.

Es considera també important desenvolupar el potencial educatiu de la zona amb iniciatives com la creació de la Fundació Miquel Agustí, branca científica del Parc Agrari, i formar part de xarxes associatives de custòdia i de desenvolupament com demostren l'adhesió a la Federació de Europea d'Espais Naturals i Rurals Metropolitans i Periurbans (FEDENATUR) i a la Xarxa Custòdia i Territori.

D'altra banda, és destacable, el Pla Especial de Desenvolupament i Millora del Parc Agrari de Sabadell, que té per objecte la fixació de paràmetres urbanístics adients per donar estabilitat a l'espai agrícola, una estabilitat que incentivi les inversions i en garanteixi la viabilitat.

Indicadors

Processos de reflexió i ordenació territorial al ParcAgrari:

- Constitució del Protocol del Rodal (1987).
- Pla General Municipal d'Ordenació de Sabadell (1993).
- Signatura d'adhesió a la Carta d'Aalborg (1995).
- Inici del procés de l'Agenda 21 (2000).
- Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat de Sabadell (2002).
- Adhesió a la Xarxa Custòdia i Territori (abril 2005).
- Pla Director de Desenvolupament del Parc Agrari (octubre 2005).
- Adhesió del Parc Agrari de Sabadell a la Federació Europea d'Espais Naturals i Rurals Metropolitans i Periurbans (FEDE-NATUR) (juny 2006).

- Aprovació provisional del Pla Especial de Desenvolupament i Millora del Parc Agrari de Sabadell (juliol 2008).
- Constitució de la Fundació Miquel Agustí (octubre 2007).
- Plantació d'una vinya experimental amb superfície de 1,7 hectàrees.

Actuacions emblemàtiques

Treballs a la vinya del Parc Agrari de Sabadell

- Aprovació provisional del Pla Especial del Parc Agrari.
- Execució del Pla Tècnic de Gestió i Millora Forestal de la finca del Parc Agrari.
- Execució del Pla de gestió agrícola de la finca de Can Gambús de propietat municipal.
- Inici de les activitats de la Fundació Miquel Agustí com a branca científica del Parc Agrari amb la col·laboració de la UPC i l'Ajuntament de Sabadell.
- Impuls als productes hortícoles (mongetes del ganxet) comercialitzables amb denominació d'origen protegida (DOP).
- Treball amb FEDENATUR en els àmbits del Parc Agrari i Parc Fluvial del Ripoll.

Reptes

Davant l'elevat grau d'urbanització de la zona vallesana, protegir els espais naturals existents és un element clau per resguardar el paisatge i connectar entre si les zones amb baixa artificialització. La pervivència del Parc Agrari de Sabadell se sustenta en la gestió ambiental de les activitats agràries i forestals i en el fet d'aconseguir la viabilitat econòmica de les explotacions per garantir la continuïtat d'aquest espai en el temps.

4 PARCS URBANS

Millorar la connectivitat dels parcs urbans i del rodal per aconseguir un major equilibri entre la ciutat construïda i les zones verdes

Sabadell és una ciutat densament poblada situada en un entorn fortament urbanitzat. Els espais naturals del rodal i el parc fluvial del Ripoll contribueixen a esponjar la trama urbana alhora que actuen de connexió ecològica entre espais de més entitat com Collserola i Sant Llorenç del Munt.

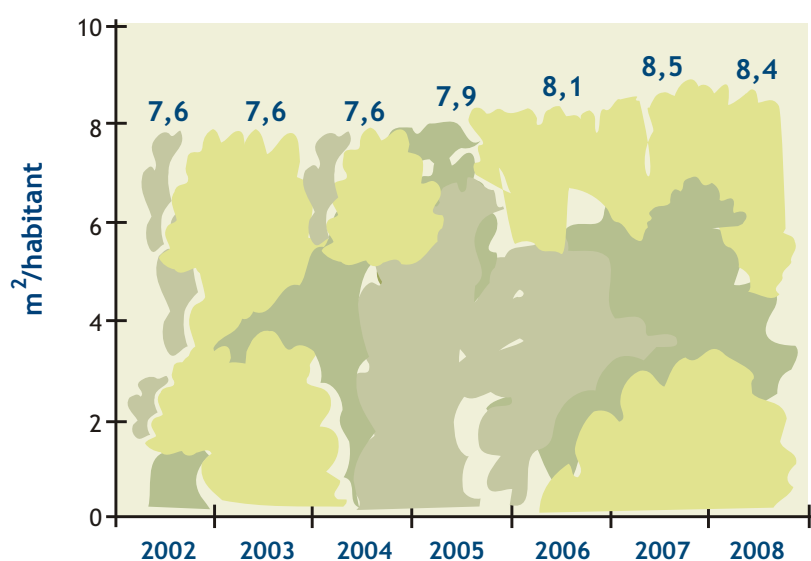
En aquest context, és també destacable el paper dels parcs urbans i l'arbrat viari, dos elements que apropen els espais oberts i la vegetació a la vida quotidiana de la ciutadania i que, amb una distribució adequada, beneficien la connexió biològica a través de la ciutat.

Així, les noves urbanitzacions a la ciutat incorporen també arbrat i parcs urbans com el parc d'Odessa al barri de Can Llong. És per aquest motiu que la superfície de zones verdes ha augmentat en aquests dos anys i s'ha situat al voltant dels 8,4 m² per habitant i el nombre d'arbres ja s'acosta a 49.000.

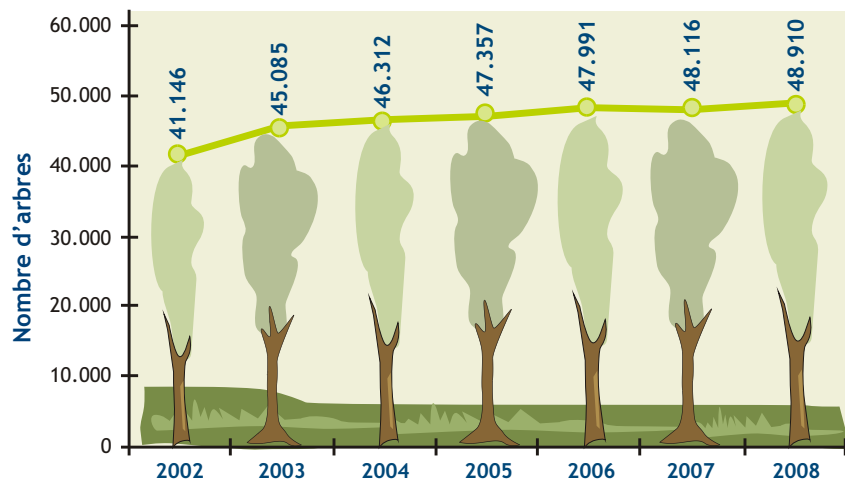
Per millorar i sistematitzar la gestió d'aquests espais, s'ha elaborat el Pla Director de l'Arbrat Urbà de Sabadell i es continuen aplicant mesures de sostenibilitat com la implantació d'un sistema de telegestió per optimitzar el reg, la utilització d'aigua regenerada i l'elaboració de compost vegetal a partir de les restes de poda.

Indicadors

Espais verds urbans

Font: Ajuntament de Sabadell

Font: Ajuntament de Sabadell

Actuacions emblemàtiques

Guia dels arbres de Sabadell, amb rutes d'observació a peu i bicicleta

- Elaboració del Pla Director de l'Arbrat de Sabadell.
- Redacció d'una guia dels arbres de Sabadell amb rutes d'observació a peu i amb bicicleta.
- Implantació d'un sistema de telegestió dels espais enjardinats per permetre el control del reg per Internet.
- Recollida selectiva i elaboració de compost vegetal a partir de les restes de poda (100 m³ anuals).
- Utilització d'aigua de la mina de Ribatallada i aigua regenerada en diferents punts de la ciutat.

Reptes

El major repte plantejat en relació amb els parcs urbans és garantir la proximitat i accessibilitat de tota la ciutadania, ja que es tracta d'un element important per augmentar el benestar i la qualitat de vida de la població. Igualment rellevant és la connexió d'aquests espais amb els parcs periurbans, per la qual cosa caldrà aprofitar l'oportunitat que presenten les noves zones urbanitzades i alhora esponjar, en la mesura possible, les més densament poblades i consolidades.

5 MOBILITAT

Millorar i reduir les necessitats de mobilitat urbana afavorint els desplaçaments a peu, en bicicleta i en transport públic per tal de guanyar qualitat de vida

En els darrers anys, ha augmentat molt el nombre de desplaçaments tant de les persones com de les mercaderies. En aquest context, el Pla de Mobilitat Urbana de Sabadell 2009-2014 representa una important eina de planificació i gestió de la mobilitat a la ciutat, que dona continuïtat i amplia les accions plantejades pel PALSS en aquest àmbit.

Malgrat que el nombre de vehicles continua en augment, són diverses les mesures que s'han dut a terme per tal de regular el trànsit rodat i permetre que vianants i bicicletes guanyin espais a la ciutat. Destaquen la millora d'itineraris segurs per a vianants i bicicletes, les campanyes del Camí Escolar Segur, l'elaboració del Pla d'Accessibilitat Municipal de Sabadell i l'extensió de les àrees de vianants i zones 30 als diferents barris de la ciutat.

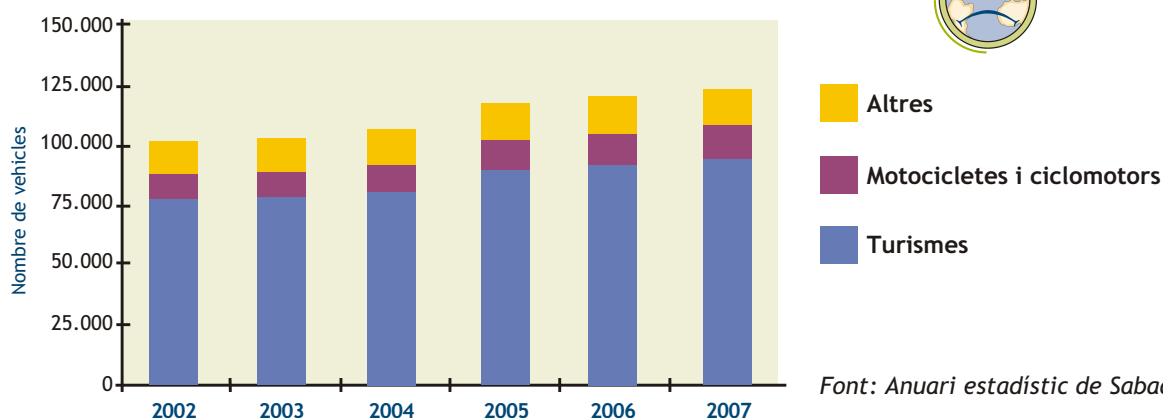
Els projectes desenvolupats durant el 2009 s'han condicionat, quant a la circulació rodada, per a les reestructuracions del trànsit que imposen les obres del metro o altres actuacions com la semaforització de la Gran Via, afavorint la moderació del trànsit i la permeabilització per al seu ús a peu i les reformes realitzades en el marc del Fons Estatal d'Inversions Locals.

Resulta igualment destacable la tendència creixent de l'ús del transport públic al municipi que reforça la importància de mantenir la línia actual de millora progressiva d'itineraris i freqüències de pas. Paral·lelament, s'ha avançat en la millora de l'accessibilitat amb un 100% dels vehicles adaptats en servei ordinari i en l'atenció a usuaris i usuàries amb la creació de l'Oficina de la Mobilitat.

La regulació de la mobilitat té una incidència directa en la lluita contra el canvi climàtic. És per aquest motiu que la nova Estratègia Municipal per a la Mitigació del Canvi Climàtic i el Pla de Mobilitat Urbana (en aprovació inicial el novembre de 2009) recullen diversos projectes específics per incrementar la quota d'ús dels mitjans no motoritzats i l'ús del transport públic en els desplaçaments quotidians, per establir l'autocontenció dels desplaçaments quotidians, per reduir la contaminació atmosfèrica i acústica, per reduir els impactes de la mobilitat en el canvi climàtic, per reduir l'accidentalitat viària i el nombre de víctimes, per millorar l'equilibri en els usos i les funcions de l'espai públic i per garantir l'accessibilitat universal a l'espai públic urbà. Es concreten en actuacions sobre el transport públic, sobre el vehicle privat, les infraestructures, l'aparcament, el transport de mercaderies, en l'educació, la bicicleta, vianants i normativa específica.

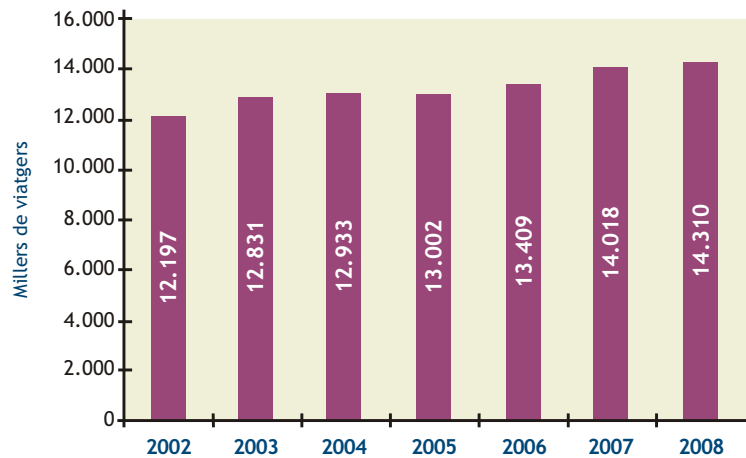
Indicadors

Parc de vehicles

Font: Anuari estadístic de Sabadell, 2008

Nombre de viatges en autobusos urbans

Font: Transports Urbans de Sabadell (TUS)

Actuacions emblemàtiques

Punt de recàrrega per a vehicles elèctrics a la via pública

- Ampliació de zones d'estar.
- Millora de l'oferta de desplaçaments a peu.
- Permeabilització de travesseres urbanes.
- Aprovació inicial del Pla de Mobilitat Urbana de Sabadell 2009-2014.
- Creació i impuls de l'Oficina de la Mobilitat.
- Campanyes sobre la mobilitat sostenible.
- Millora d'itineraris de Camins Escolars Segurs.
- Desenvolupament del Pla d'Accessibilitat Municipal de Sabadell.
- Coordinació de la xarxa de transport públic per facilitar la intermodalitat i la optimització de la xarxa, reestructuració de la xarxa de transport públic urbà, millora de la infraestructura.
- Creació d'una xarxa de punts de recàrrega de vehicles elèctrics.

Reptes

El gran repte de Sabadell per als propers anys és el desenvolupament del Pla de Mobilitat Urbana 2009-2014, per tal d'actuar sobre la ciutat, guanyant espais per als vianants i les bicicletes, fomentant el transport públic i pacificant el trànsit en vehicle privat.

En paral·lel, caldrà sensibilitzar la ciutadania, fomentant canvis d'hàbits que reconsiderin les necessitats de desplaçament quotidianes per tal de racionalitzar la mobilitat, guanyar temps per a les persones i reduir importants impactes associats com el soroll, les afectacions al territori, el consum de recursos energètics o el canvi climàtic.

6 AIGUA

Fomentar l'estalvi i l'ús responsable de l'aigua i millorar la qualitat dels rius i els aqüífers

L'episodi de sequera viscut els anys 2007 i 2008 ha estat el més greu registrat a Catalunya durant els últims 68 anys. L'alerta creada durant la intensa situació ha despertat la sensibilitat sobre l'escassetat del recurs, que juntament amb les mesures excepcionals portades a terme ha afavorit que el consum global d'aigua accentués la tendència decreixent dels últims anys.

Durant el període 2006-2008 tots els sectors han reduït el consum de forma considerable; destaca la important davallada del sector públic, que ha d'actuar de model exemplificador davant la ciutadania. El consum domèstic per càpita s'ha estabilitzat en la xifra de 101,1 litres per habitant i dia el 2008, dada molt inferior al valor de referència de la Xarxa de ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat (110-140 l/hab/dia) i al consum de l'àrea metropolitana de Barcelona (113,8 l/hab/dia). En aquesta línia de millora de l'eficiència també és important continuar treballant per reduir les pèrdues de l'aigua de la xarxa que han estat del 22% el 2008.

La gestió de la xarxa de sanejament millora cada any. El percentatge d'aigües residuals depurades respecte a les aigües generades s'ha incrementat fins al 98% l'any 2008. Alhora, s'ha començat a ampliar l'EDAR del riu Sec amb la construcció d'una primera fase d'eliminació de nutrients mitjançant l'aplicació de la tecnologia de bioreactors de membranes submergides que incidirà directament en la millora de la qualitat de les aigües del riu i en la seva recuperació. A més, aquesta tecnologia permetrà disposar d'un cabal important d'aigua regenerada apta per a reutilització per a reg, neteja de carrers i possibles usos industrials.

El Pla d'aprofitament de recursos hídrics propis continua avançant incidint en la reutilització d'aigua recuperada procedent de pous i mines per al seu ús en reg de parcs i jardins i neteja viària. L'any 2008 s'han reutilitzat 81.000 m³ d'aigua recuperada, doblant el volum de 2006. Recentment s'han ampliat les canalitzacions d'aigua recuperada fins a les zones esportives de Ca n'Oriac i d'Olímpia, al mateix temps que s'ha treballat per millorar el tractament de l'aigua captada a les mines del Ripoll i de Ribatallada.

Per a una millor gestió de l'aigua en l'espai públic es tenen en compte els requeriments de consum d'aigua en la selecció d'espècies per al verd urbà. A més, s'ha implantat un nou sistema de telegestió de reg i sensors, que ja controla la major part de les grans superfícies de gespa de la ciutat.

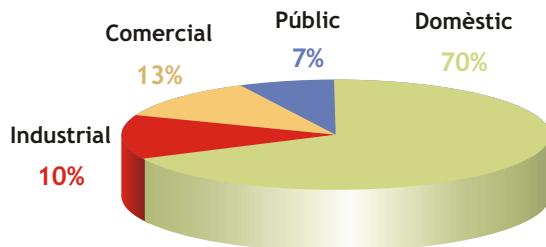
Indicadors

Consum d'aigua del municipi

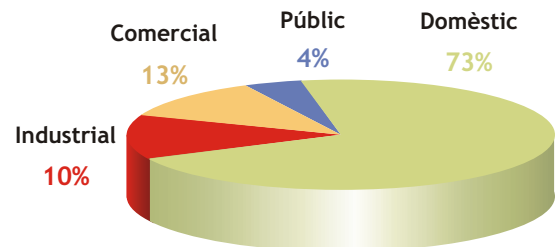
Font: Ajuntament de Sabadell

Consum d'aigua per sectors, 2006

Font: Ajuntament de Sabadell

Consum d'aigua per sectors, 2008

Font: Ajuntament de Sabadell

Actuacions emblemàtiques

Sistema de bioreactors de membrana a l'EDAR Riu Sec

- Redacció de l'Ordenança reguladora dels usos i l'estalvi d'aigua a Sabadell.
- Execució de les obres d'ampliació de l'estació depuradora d'aigües residuals de Sabadell del riu Sec: aplicació de la tecnologia de bioreactors de membranes submergides.
- Millora del tractament d'aigua recuperada a la mina del Ripoll.
- Actuació de control i seguiment de la qualitat de les aigües del riu Sec.
- Redacció de la diagnosi energètica inicial de l'estació depuradora d'aigües residuals del Ripoll i de les estacions de bombament associades.

Reptes

L'Ordenança reguladora dels usos i l'estalvi d'aigua a Sabadell és una de les eines que ha de permetre progressar en la gestió de l'aigua i ajudar a mantenir els bons nivells de consum del recurs amb la implicació dels diferents agents socials. La gestió de l'aigua a Sabadell també haurà de considerar la disminució de les pèrdues d'aigua de la xarxa de proveïment.

En matèria d'aigües residuals, caldrà continuar treballant en la millora del sistema de depuració de l'estació depuradora del riu Sec per millorar la qualitat de les aigües del riu, sense deixar de banda la connexió a la xarxa de sanejament de tots els nuclis aïllats encara pendents. També és important continuar amb la política d'utilització d'aigua recuperada i regenerada per tal d'incidir directament en l'estalvi.

Promoure un nou model de consum basat en l'estalvi, l'ús eficient de l'energia i la utilització d'energies renovables

El consum d'energia sempre s'ha considerat un sinònim d'activitat i progrés, fins al punt d'utilitzar-se com un indicador del grau de desenvolupament econòmic. No obstant això, des de la vessant de la sostenibilitat, és necessari que el consum energètic mantingui uns nivells reduïts per tal d'evitar l'esgotament de recursos no renovables, l'emissió de gasos que contribueixen a l'escalfament global del planeta i la generació de conflictes socials i econòmics internacionals vinculats al control i comerç dels combustibles fòssils.

En els darrers anys, el consum energètic per càpita a Sabadell mostra una certa estabilització al voltant d'1,5 tep/habitant. Les fonts energètiques amb una major aportació al consum global han estat els combustibles líquids utilitzats majoritàriament en el transport (59%), seguits del gas natural (20%) i de l'electricitat (20%).

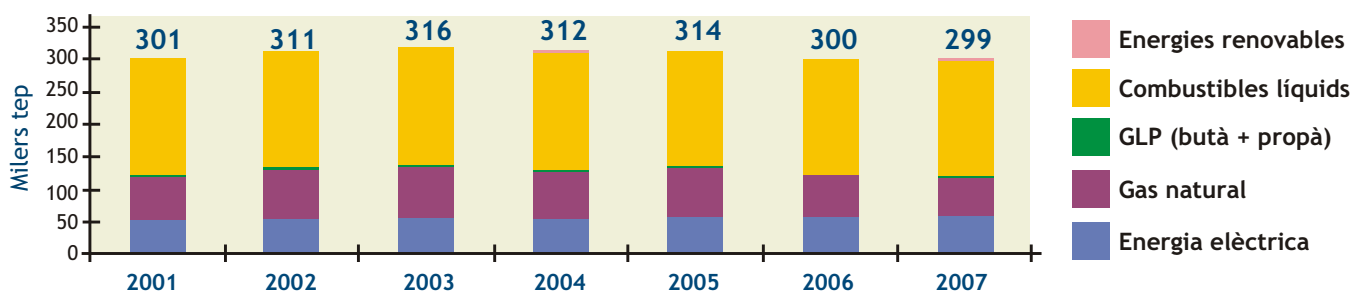
La utilització de fonts d'energies renovables és encara força incipient al municipi. Per fomentar-ne la implantació, l'Ajuntament disposa de diverses línies d'ajut adreçades a empreses i particulars. Aquests ajuts han permès que el nombre d'instal·lacions d'energia solar creixi anualment, de manera que l'any 2007 uns 5.459 habitatges privats disposaven d'instal·lacions solars.

En l'àmbit de la gestió energètica, és especialment destacable la creació de l'Oficina Municipal de l'Energia (OME) l'any 2008. L'objectiu de l'OME és conduir la gestió energètica municipal amb l'aplicació dels compromisos d'estalvi i eficiència energètica i la coordinació dels projectes energètics vinculats amb l'Estratègia Municipal per a la Mitigació del Canvi Climàtic de Sabadell (2008-2012), eina de planificació plurianual en matèria de canvi climàtic.

L'Estratègia Municipal per a la Mitigació del Canvi Climàtic de Sabadell posa un èmfasi especial en les accions relacionades amb la gestió energètica que s'adrecen a tots els sectors del municipi. Algunes de les mesures que ja s'han portat a terme són la substitució de les bombetes incandescentes dels semàfors per noves òptiques de LED (estalvi del 75% de l'energia) o la instal·lació d'un sistema de subministrament mitjançant energia geotèrmica i la implantació d'un sistema de gestió a Can Marcet (estalvi del 60% de l'energia). En l'àmbit domèstic, l'Estratègia preveu accions de sensibilització com la instal·lació de comptadors intel·ligents a les llars amb l'objectiu de fomentar l'estalvi energètic.

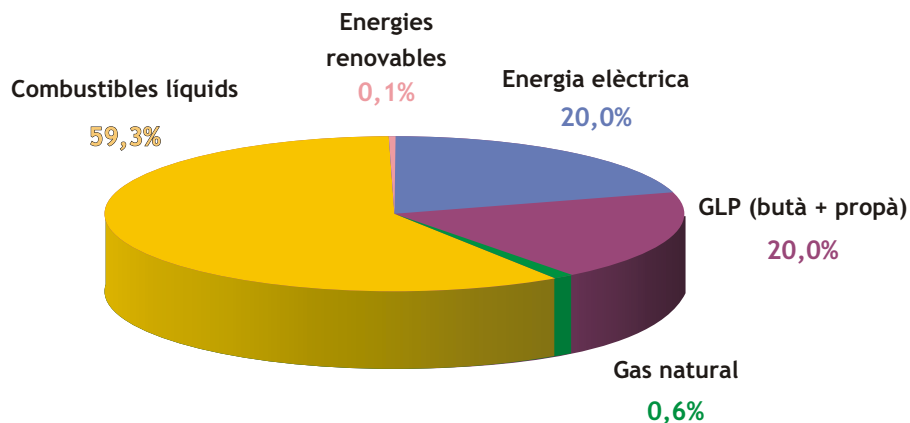
Indicadors

Consum per fonts d'energia

Font: Anuari estadístic de Sabadell, 2008 i ICAEN

Consum d'energia per fonts, 2007

Font: Anuari estadístic de Sabadell, 2008 i ICAEN

Actuacions emblemàtiques

Instal·lació amb subministre d'energia geotèrmica a Can Marcet

- Creació de l'Oficina Municipal de l'Energia (OME) de Sabadell.
- Celebració de la Setmana de l'Energia al Parc Central del Vallès.
- Participació en el projecte europeu EINSTEIN orientat a la millora de l'eficiència termoenergètica de les empreses.
- Implantació d'un sistema de gestió energètica mitjançant telegestió i subministrament d'energia geotèrmica a Can Marcet.
- Ajuts i subvencions per a la implantació d'energies renovables a habitatges privats.
- Instal·lació solar fotovoltaica connectada a xarxa al CEIP Nostra Llar.

Reptes

El principal repte en matèria d'energia és avançar cap al compliment dels objectius de la Unió Europea per a l'any 2020: 20% de millora de l'eficiència energètica, contribució del 20% de fonts d'energia renovable al consum energètic de la ciutat i 20 % de reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle, respecte de l'any 2005.

Per tal de reforçar aquest treball és necessària la consolidació de l'Oficina Municipal de l'Energia i, en un futur proper, la creació de l'Agència Local de l'Energia, una oficina subcomarcal que haurà d'articular l'acció energètica de Sabadell i els municipis veïns a partir de 2011.

8 RESIDUS

Avançar cap a models de producció i consum responsables per impulsar la prevenció de residus i l'augment del reciclatge

La prevenció és el primer pas del procés de gestió dels residus, que també cerca incrementar el reciclatge i reduir la disposició final en abocador. És, probablement, el pas que a escala europea s'ha abordat en darrer terme a causa de les dificultats que implica estar en el si d'un model que associa creixement econòmic i impacte ambiental. No obstant això, la legislació europea obliga ara els estats membres i les regions a elaborar programes de prevenció de residus, instruments que sens dubte portaran a impulsar la reducció també en l'àmbit local.

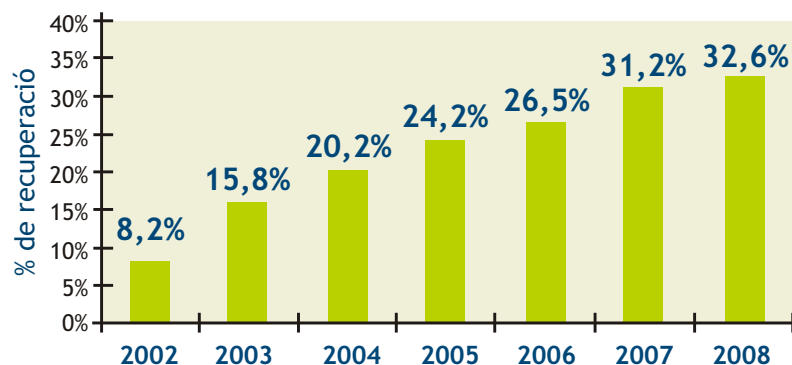
L'evolució dels darrers anys indica que Sabadell ha aconseguit establir la generació de residus municipals entorn dels 1,45 kg/habitant i dia (1,59 kg/hab i dia a Catalunya, 2008). Fins i tot en 2008, probablement associada a la crisi econòmica, s'observa una reducció del 3% de la producció total de residus municipals respecte l'any anterior tot i l'augment de la població.

El Pla d'Acció centra bona part dels esforços en la millora de les recollides selectives i el reciclatge. En aquest sentit, s'ha continuat treballant per a la implicació dels diferents sectors del municipi a través de la repartició de cubells als centres escolars i altres equipaments municipals, l'augment de la freqüència de recollida de paper i cartró comercial i domiciliària i la realització de campanyes de sensibilització per la recollida de l'oli en els mercats municipals i en les llars i la recollida de vidre en el sector d'oci.

La implantació d'aquest conjunt d'accions es veu reflectida en l'augment dels residus recuperats: el 2008 es van recollir selectivament el 53% del paper i cartró generat, el 43% del vidre, el 31% dels envasos i el 16% de la fracció orgànica. En global, de les 105.945 tones de residus municipals generades aquell any, un 32,6% es van recollir selectivament (34,4% a Catalunya, 2008). Aquests resultats mostren una millora progressiva any rere any, la qual cosa indica que encara hi ha un important camí per recórrer.

Indicadors

Percentatge de residus municipals recuperats

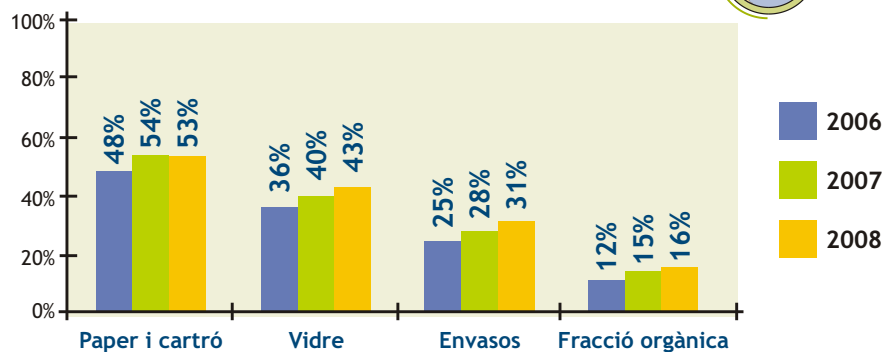
Font: Ajuntament de Sabadell

Producció de residus sòlids urbans

Font: Ajuntament de Sabadell

Recollida selectiva respecte el total generat per fraccions

Font: Ajuntament de Sabadell i ARC

Actuacions emblemàtiques

Recollida pneumàtica de residus de Can Llong

- Implantació de la central de recollida pneumàtica per les fraccions envasos lleugers i resta a Can Llong.
- Tractament final de la fracció orgànica a la planta de compostatge i biometanització de Can Barba.
- Campanya de sensibilització sobre la recollida selectiva als eixos comercials de Sabadell: Rambla, Eix Macià, passeig d'Espronceda i avinguda de Matadepera.
- Reforç de la recollida selectiva de paper i cartró en les zones comercials i domiciliàries.
- Implantació del servei de recollida de CD, DVD i telèfons mòbils a 16 centres cívics i biblioteques.

Reptes

Dins l'àmbit dels residus es plantegen diversos reptes a curt termini. D'una banda, cal continuar treballant en la consolidació de la recuperació dels residus. Especialment, cal augmentar la quantitat i qualitat de la fracció orgànica recollida, i millorar la separació de la resta de fraccions. Però, sobretot, és imprescindible fer un pas més i començar a centrar l'acció en la prevenció, implicant tant el sector productiu com els consumidors i consumidors en la construcció de models menys generadors de residus.

9 CANVI CLIMÀTIC

Avançar cap a la construcció d'un model econòmic i social amb baix consum de carboni

Les emissions totals comptabilitzades a Sabadell el 2006 van ser de 875.378 tones de CO₂ equivalent. La major part corresponen al sector domèstic (34%) i al sector de la mobilitat i transports (33%), a qui segueixen el sector industrial (17%) i el terciari (13%). Analitzant les fonts d'aquestes emissions, s'observa que la majoria provenen de l'ús de l'energia per diferents aplicacions (58%) i per a la mobilitat i el transport (33%).

Fruit de la creixent sensibilització social, empresarial i institucional vers la necessitat de fer front al canvi climàtic i de la importància d'actuar des del món local, Sabadell ha apostat per elaborar l'Estratègia Municipal per a la Mitigació del Canvi Climàtic de Sabadell. L'Estratègia ha comptat amb la participació de 27 agents del municipi organitzats a través del Protocol de Sostenibilitat i Canvi Climàtic de Sabadell i amb el consens de les diferents forces polítiques i ha aplicat una metodologia pionera a Catalunya.

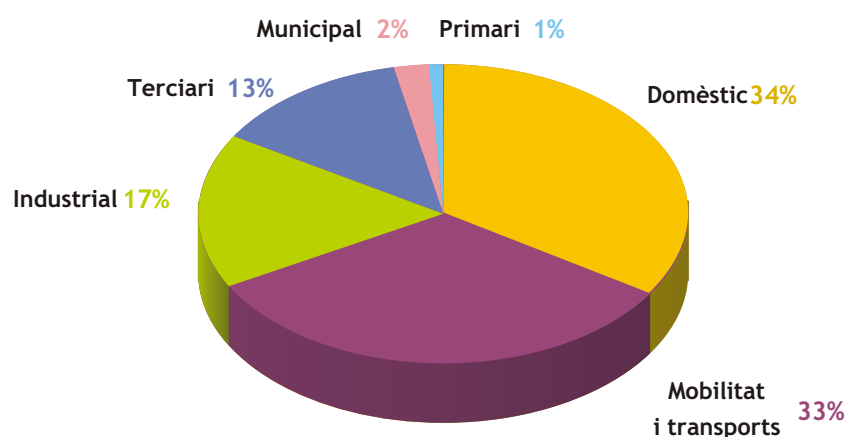
Sobre la base de treball del PALSS, actualitza i amplia les accions amb repercussions sobre la reducció d'emissions amb efecte d'hivernacle, estructurant 25 projectes concrets i 8 iniciatives complementàries en àmbits com l'energia, la mobilitat, la gestió de residus, la compra i la contractació pública, l'educació i la participació.

És a través d'aquests projectes que es planteja l'assoliment d'una fita concreta: reduir les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle del municipi un 6,75% en el període 2008-2012 respecte les emissions de 2005.

D'aquesta manera, l'Estratègia de Mitigació mostra el compromís de la ciutat amb el Protocol de Kyoto i amb la iniciativa de la Unió Europea del Pacte d'Alcaldes i Alcaldesses per l'energia, signada pel municipi el febrer de 2009.

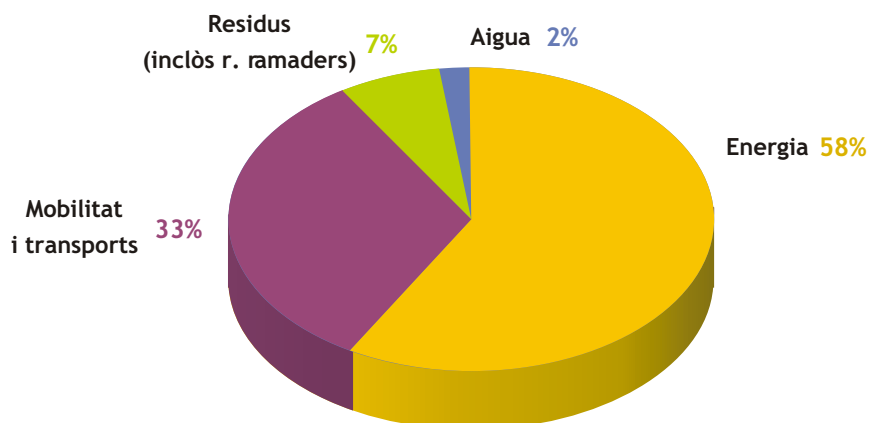
Indicadors

Emissions de GEH per sectors, 2006

Font: Elaboració pròpia

Emissions de GEH per vectors, 2006

Font: Elaboració pròpia

Actuacions emblemàtiques

Presentació de l'Estratègia municipal contra el canvi climàtic

- Aprovació de l'Estratègia Municipal per a la Mitigació del Canvi Climàtic de Sabadell.
- Adhesió al Pacte d'alcaldes i alcaldesses de la Unió Europea
- Creació de l'Oficina Municipal de l'Energia.
- Creació del Protocol per a la Sostenibilitat i el Canvi Climàtic a Sabadell.
- Premi per la millor iniciativa local del 2008 en eficiència i estalvi energètic, atorgat per la Diputació de Barcelona.
- Participació a la campanya europea Sustainable Energy Europe Campaign.

Oficina Municipal
de l'Energia de Sabadell

Logo de l'OME

Reptes

Reduir les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle fins a un màxim de 798.423 t CO₂eq anual en el període 2008-2012 és el gran repte que es planteja la ciutat en aquest àmbit. Per aconseguir-ho, cal dur a terme els 25 projectes i 8 iniciatives transversals establerts en l'Estratègia Municipal per a la Mitigació del Canvi Climàtic.

També en un futur proper, es planteja la necessitat d'articular l'acció de Sabadell i els municipis veïns a través de la creació de l'Agència Local de l'Energia i de començar a reflexionar en clau d'adaptació al canvi climàtic per assumir aquells canvis que, probablement, ja no seran evitables.

10 ACÚSTICA

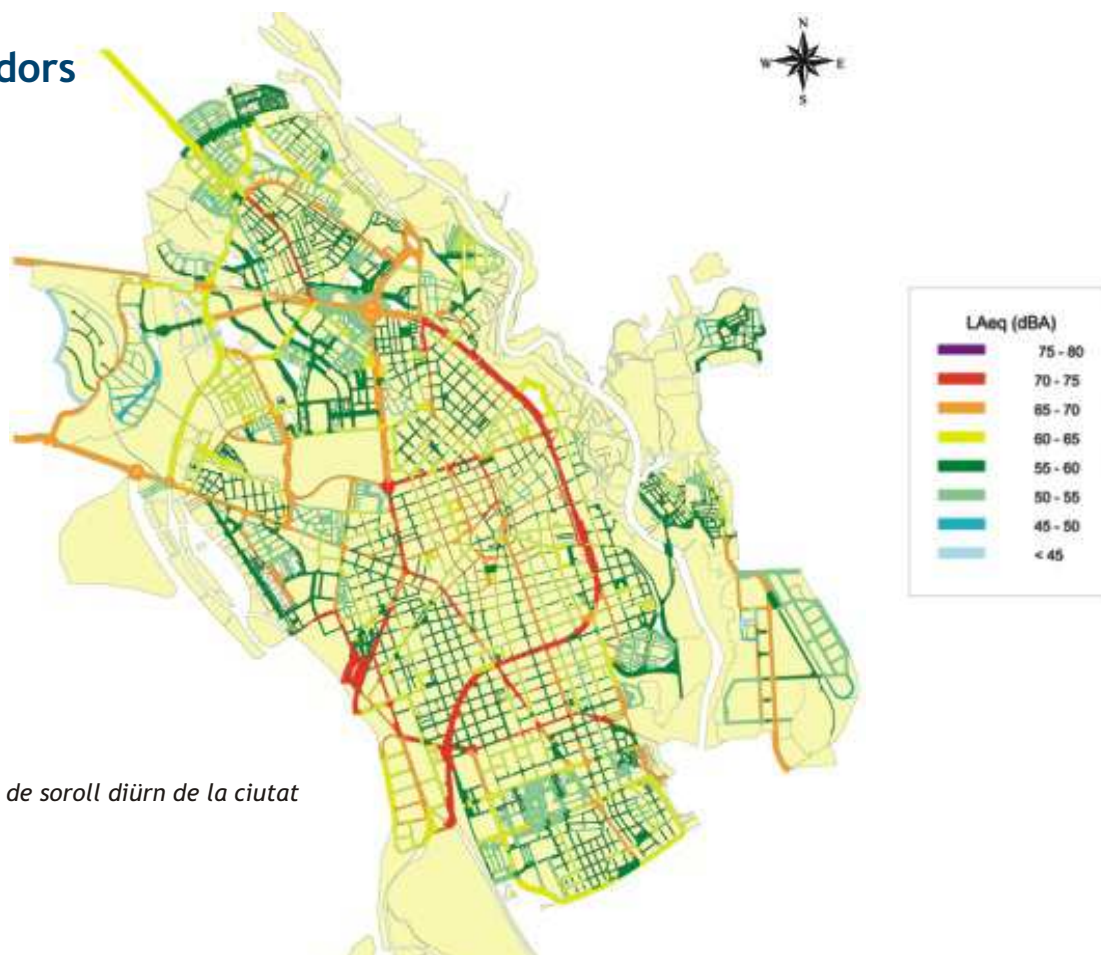
Controlar i prevenir la contaminació acústica per garantir un entorn saludable per a la població

Reduir els nivells de soroll a la ciutat és una de les màximes prioritats per a la ciutadania de Sabadell en l'àmbit de la sostenibilitat, segons mostren els resultats dels processos participatius QUÈ08 i QUÈ09. Viure dins un ambient sonor adequat és una condició necessària per gaudir d'una bona qualitat de vida. En aquest àmbit, són nombrosos els instruments que Sabadell està desenvolupant per reduir el soroll i, alhora, garantir la bona qualitat ambiental de la població.

Després de l'actualització del mapa de soroll, representant els nivells de soroll ambiental reals del municipi, s'ha elaborat una altra eina, el mapa de capacitat acústica de la ciutat. Aquest mapa estableix els objectius de qualitat acústica del territori, és a dir, els nivells màxims de soroll de cada carrer en funció dels seus usos (residencial, industrial, circulació, etc.).

Un altre pas molt important fet en els dos darrers anys és l'aprovació inicial de l'Ordenança municipal de soroll i vibracions. L'objectiu d'aquesta ordenança és regular totes les actuacions municipals en matèria de soroll i vibracions en àmbits com el trànsit, les actuacions que tenen lloc a la via pública (càrrega i descàrrega, gestió de residus, activitats festives i d'oci, obres), les indústries i activitats en general i les llars i altres edificacions. Alhora, s'han dut a terme accions de control de la contaminació acústica com les campanyes de control de vehicles i ciclomotors, la regulació del trànsit motoritzat pel rodal i el riu Ripoll i el control d'activitats.

Indicadors

Mapa de soroll diürn de la ciutat

Actuacions emblemàtiques

Actualització del mapa de soroll

- Actualització del mapa de soroll.
- Elaboració del mapa de capacitat acústica municipal.
- Aprovació inicial de l'Ordenança municipal de soroll i vibracions.
- Campanyes periòdiques de control de la contaminació acústica de vehicles i ciclomotors.
- Elaboració del mapa estratègic de soroll de l'aglomeració Sabadell - Badia del Vallès - Barberà del Vallès.

Reptes

En l'àmbit de la contaminació acústica, el repte principal és la reducció dels nivells de soroll. Per tal d'assolir aquest objectiu, en els propers anys cal implantar l'Ordenança municipal de soroll i vibracions, així com desenvolupar un Pla d'Acció en matèria de contaminació acústica que articuli les mesures a dur a terme, preservi les zones tranquil·les i redueixi els nivells sonors de les àrees on hi ha superació de límits.

11 ACTIVITATS ECONÒMIQUES

Promoció d'una economia baixa en carboni que integri la sostenibilitat com a oportunitat de millora i factor de competitivitat i com responsabilitat social vers la ciutadania

El teixit empresarial forma part de l'estructura urbana, social i ambiental de la ciutat. És per aquest motiu que resulta de vital importància la seva implicació responsable en la construcció d'un model de producció i consum més sostenible.

L'important desenvolupament econòmic experimentat a Sabadell a partir de la segona meitat del segle XX i basat en la indústria ha donat pas a una ciutat de comerç i serveis amb un notable increment de la població. Això fa que actualment calgui parlar d'una clara corresponsabilitat a l'hora d'analitzar els impactes generats i buscar solucions als problemes ambientals emergents.

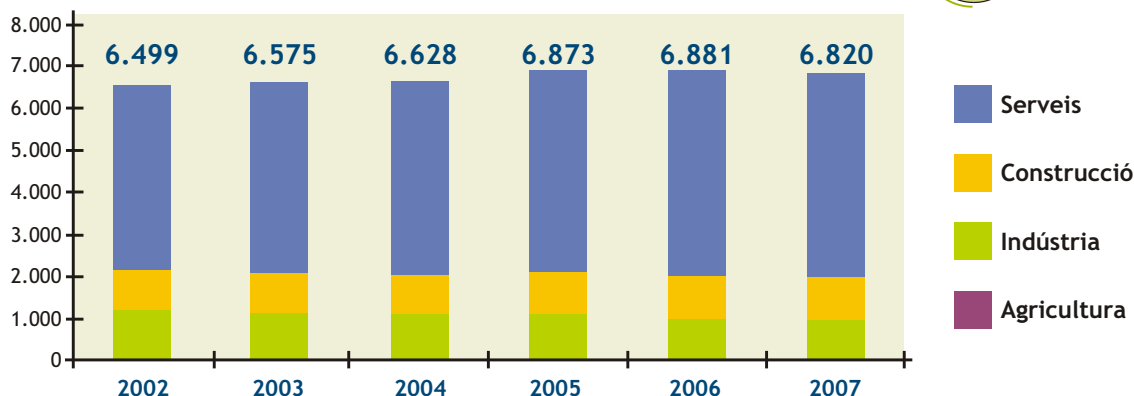
En relació amb el consum d'aigua de xarxa, l'any 2008 la indústria es va atribuir un 10% del consum, el comerç el 13% i el sector domèstic un 73% del total. Tot i que sovint les activitats industrials disposen de fonts pròpies de proveïment, resulta destacable el pes relatiu de cada sector en el consum des de la xarxa. En el mateix sentit, l'any 2007 el sector industrial va declarar un total de 63.784 tones de residus, mentre que els residus municipals i comercials van ser de 109.640 tones.

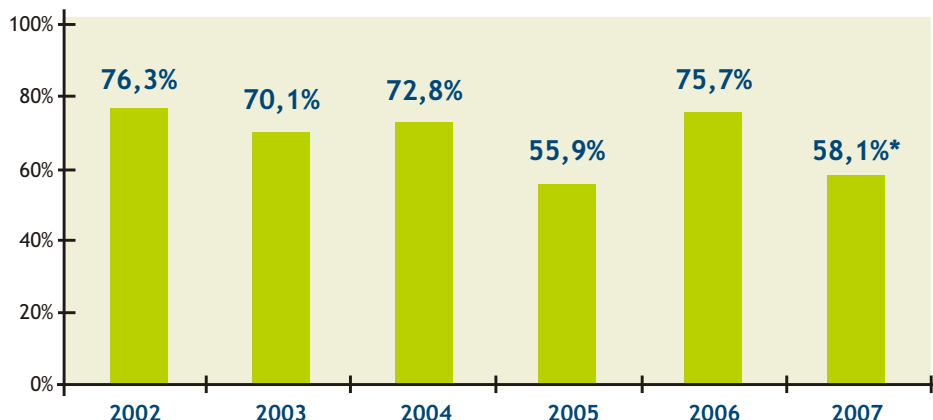
Pel que fa a les emissions de gasos d'efecte hivernacle, l'any 2006 la contribució de la indústria (17%) va superar la del comerç i els serveis (13%), tot i que els sectors amb més emissions van ser el domèstic (34%) i la mobilitat i el transport (33%), que cobreix necessitats dels tres sectors ja mencionats.

D'altra banda, el comportament ambiental de la indústria ha millorat molt durant els darrers anys. A Sabadell, el 100% de les activitats industrials estan connectades a la xarxa de clavegueram municipal i al voltant del 90% presenten la declaració anual de residus industrials (DARI). L'any 2008, 40 empreses disposen d'un certificat de ISO 14001, EMAS o el Distintiu de Qualitat Ambiental. Així mateix, destaca la participació del municipi en el projecte EINSTEIN per a la realització i aplicació d'auditories termoenergètiques de processos industrials i l'existència d'informadores ambientals per a la difusió de bones pràctiques en matèria de residus, aigua i energia a les activitats econòmiques.

Indicadors

Nombre d'empreses per sectors d'activitat

* Des de 2007 hi ha un canvi de metodologia de càlcul per part de l'ARC

Font: Agència de Residus de Catalunya

Actuacions emblemàtiques

Cursos de formació d'instal·ladors al Parc Central del Vallès

- Cursos de formació ocupacional: Instal·lador d'Energia Solar Tèrmica i Instal·lador de sistemes fotovoltaics.
- Participació en el projecte europeu EINSTEIN auditories termoenergètiques per empreses del sector industrial.
- Campanya pel reciclatge de vidre en bars, restaurants i discoteques de Sabadell.
- Campanya de sensibilització en recollida selectiva als eixos comercials de Sabadell: Rambla, Eix Macià, Espronceda.

Reptes

L'actual crisi econòmica i ambiental planteja un gran repte al sector econòmic basat en l'evolució cap a un nou model productiu amb un baix consum de carboni. La recent elaborada Estratègia Municipal per a la Mitigació del Canvi Climàtic ofereix eines a les empreses a partir de la informació i l'assessorament sobre els Acords Voluntaris de reducció d'emissions i els incentius per a implantar accions concretes.

En aquest marc, destaca també la importància d'arribar a tot tipus d'empreses, des de les grans empreses sovint amb criteris de sostenibilitat ja en funcionament, a les PIMES, també decisives pel seu pes relatiu en la xarxa empresarial del nostre país.

12 SENSIBILITZACIÓ I PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Aprofundir en la sensibilització de la ciutadania i fomentar una major cultura de la participació

La participació ciutadana és essencial per a la qualitat democràtica de la nostra societat. Com que la gran varietat de temes que engloba la sostenibilitat afecten, en major o menor grau, el conjunt de la ciutadania, la participació es presenta com una eina eficaç per aprofundir en la relació de les persones amb el seu entorn i adquirir responsabilitat en la presa de decisions locals.

La sensibilització per la sostenibilitat s'ha treballat amb la participació periòdica en campanyes europees emblemàtiques on es realitzen accions adreçades als diferents sectors. En aquest àmbit destaquen la Setmana de l'Energia, la campanya Europea per a l'Energia Sostenible i la Setmana de la Mobilitat Sostenible.

Paral·lelament, s'han dut a terme campanyes en àmbits diversos com la sensibilització en valors de convivència, la prevenció de sorolls emesos per vehicles i la recollida selectiva de l'oli i dels voluminosos, comptant amb el Punt d'Informació Ambiental com a element mòbil i innovador. Així mateix, s'ha treballat en el foment del reciclatge de vidre en el sector de l'oci i la restauració i la recollida selectiva en els principals eixos comercials de la ciutat.

Pel que fa a la participació, hi ha en funcionament diversos processos com la Taula de Mobilitat, el Consell d'entitats Ciutat i Escola o el Protocol del Rodal o el Consell Municipal Igualtat Home-Dona. Destaca especialment la recent creació del Protocol de Sostenibilitat i Canvi Climàtic de Sabadell, taula participativa per a l'assessorament i el seguiment de la política de sostenibilitat municipal.

Una important novetat dels darrers anys són els processos consultius per a la confecció dels pressupostos municipals QUÈ08 i QUÈ09. Els resultats serviran de base per a l'elaboració dels pressupostos municipals del 2008 i del 2009, treballant en dues línies; d'una banda, a través d'un qüestionari ciutadà a l'abast de tothom en format paper o a través del programa Consensus amb accés des del lloc web municipal, el qual orienta la redacció i execució posterior del pressupost tenint en compte les opinions sorgides del qüestionari i, d'altra banda, incorporant el resultat dels tallers a la proposta de pressupost d'inversions que se sotmetrà al ple municipal, es prioritzen diferents accions a executar a les quals es destina un milió d'euros del pressupost municipal.

Actuacions emblemàtiques

Visites al nou sector de Sant Pau

- Processos consultius per a l'elaboració dels pressupostos municipals: QUÈ08 i QUÈ09.
- Creació del Protocol de Sostenibilitat i Canvi Climàtic de Sabadell.
- Participació en campanyes de sensibilització d'abast europeu.
- Accions de sensibilització dins el programa Ciutat i Escola amb uns 4.500 participants anuals.
- *Construïm el Passeig* - procés participatiu de disseny d'un espai urbà significatiu.
- *Descobreix Sabadell*. Programa de visites ciutadanes per diferents espais de la ciutat i jornades de portes obertes a edificis i equipaments municipals.

13 EDUCACIÓ

Sensibilitzar la ciutadania per construir i consolidar canvis d'hàbits més sostenibles en el consum, l'ús de recursos i el respecte per l'entorn

Tenim cura de tot allò que coneixem i sentim a prop. Amb aquesta premissa, l'educació ambiental procura transmetre valors i proporcionar coneixements sobre l'entorn. Aquests valors i coneixements ens han d'ajudar a apreciar el medi ambient, reflexionar sobre les conseqüències dels nostres actes i decisions i actuar per reduir el nostre impacte en el medi.

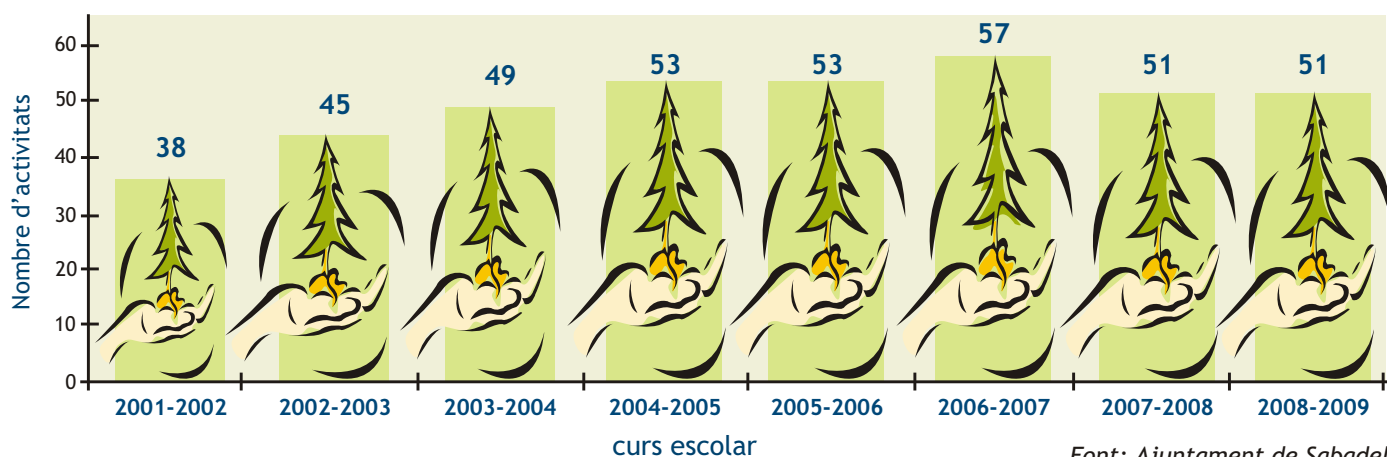
El Pla d'Acció Local de Sabadell inclou 6 accions en l'àmbit de l'educació ambiental que s'adrecen a tota la ciutadania fent un èmfasi especial en la formació escolar. En aquest context, cal destacar el projecte Ciutat i Escola i, especialment, el programa de l'Agenda 21 Escolar.

L'Agenda 21 Escolar aborda l'educació ambiental des de l'acció concreta a partir de la millora de la gestió ambiental dels mateixos centres educatius, executada amb coordinació amb el Centre de Recursos Pedagògics Vallès Occidental I de la Generalitat de Catalunya. En el curs 2008-2009, es van desenvolupar 43 projectes dins d'àmbits com la jardineria i l'horta, la gestió dels residus i l'energia, el bon ús del paper o el coneixement dels rius dins del Projecte Rius. Els centres reben suport des de l'Ajuntament per dur a terme aquestes activitats que també tenen un repercussió en la comunitat educativa, en les famílies i en els barris on es troben les escoles.

Simultàniament, dins del projecte Ciutat i Escola s'han dut a terme 51 activitats educatives en el curs 2008-2009. En aquest àmbit, és especialment remarcable la coordinació i col·laboració existent entre diferents serveis municipals de l'Ajuntament i amb les institucions i entitats que organitzen activitats treballant per uns objectius comuns i compartint uns mateixos criteris. L'oferta educativa s'estructura en 7 àmbits –medi urbà, medi natural, medi rural, aigua, energia, mobilitat i residus– i compta amb la col·laboració de set institucions, entre d'altres. Per últim, cal destacar el desenvolupament d'un programa formatiu per mares i pares –Programa Tàndem– amb un total de 470 famílies el 2007 i 800 famílies el 2008.

Indicadors

Activitats d'educació ambiental

Font: Ajuntament de Sabadell

Jardineria
21%

Hort
30%

Residus
16%

Energia
19%

Projecte Rius
2%

Paper
7%

Altres
5%

Font: Ajuntament de Sabadell

Actuacions emblemàtiques

Activitats de sensibilització al Parc Central del Vallès

- Coordinació amb institucions i entitats que organitzen activitats d'educació ambiental en el marc del Programa Ciutat i Escola.
- Activitats de relació i formació de pares i mares - Programa Tàndem.
- Consolidació de l'Agenda 21 Escolar, amb 43 centres participants al curs escolar 2008-2009.
- Activitats d'educació en eficiència energètica al Parc Central del Vallès.
- 51 activitats d'educació ambiental mitjançant el programa municipal Ciutat i Escola.
- Plantades d'arbres escolars al Parc Fluvial del Ripoll i Parc Agrari.

Reptes

La sensibilització social creixent i la urgència d'actuar en molts àmbits quotidians requereixen anar més enllà en l'abast de l'educació i formació ambiental de la ciutadania. Així, el repte que es planteja és passar de la realització de programes i projectes puntuals a la integració d'aquests conceptes en la definició dels valors dels centres, en la planificació curricular, en els reglaments de règim intern i en la gestió dels equipaments educatius.

14 PROGRAMES SOCIALS

Aconseguir una ciutat cohesionada, reforçant la inclusió dels diferents col·lectius i contribuint a la millora de la salut, l'ocupació, l'habitatge, l'educació i la solidaritat

L'Ajuntament és l'administració més propera a la ciutadania i la que sent més a prop el pols quotidià de la ciutat. En aquest període de crisi econòmica, iniciat ja l'any 2008, és també la primera a rebre les demandes de la població i qui té la responsabilitat de garantir la cohesió social malgrat les dificultats existents. És en aquest context, on els programes socials a impulsar i consolidar prenen, si és possible, encara una major importància.

Segons mostren els resultats del procés participatiu QUÈ08, la ciutadania de Sabadell considera prioritaris diversos aspectes englobats en aquest àmbit. Així, es troben dins les 15 accions més prioritzades, augmentar l'atenció social domiciliària i la construcció de centres residencials per a la gent gran, garantir l'atenció a les dones que pateixen maltractaments o qualsevol altra discriminació per raó de gènere i augmentar el nombre d'escoles bressol a la ciutat.

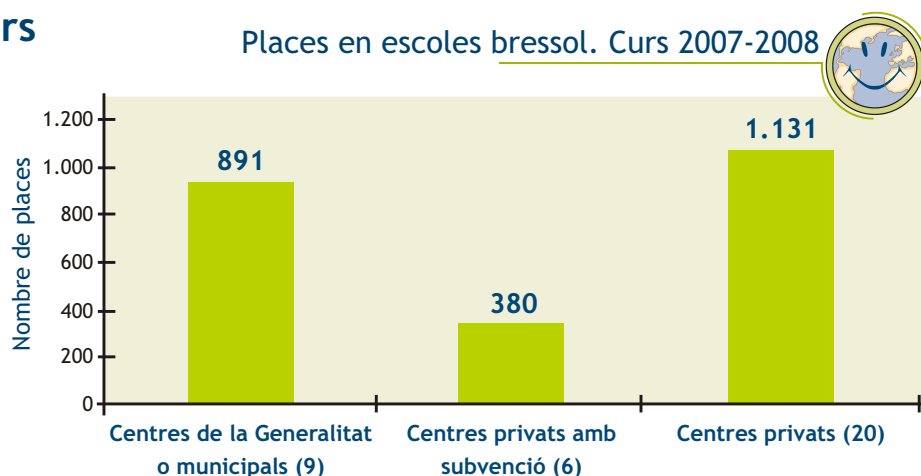
En l'àmbit de l'accés al treball i foment de l'economia, Sabadell participa en el Consorci per a l'Ocupació i la Promoció Econòmica del Vallès, per ajudar persones en risc d'exclusió social a trobar feina. Simultàniament, treballa en xarxa amb els agents econòmics, socials, centres de formació i empreses per innovar i dur a terme accions concretes destinades a incrementar la competitivitat empresarial i el potencial del territori.

En un altre aspecte molt important, l'accés a l'habitatge, el Pla Local d'Habitatge articula una sèrie de mesures per facilitar aquest dret ciutadà. D'una banda, inclou la construcció d'habitatge protegit, prioritzant el lloguer i, de l'altra, estimula la rehabilitació dels habitatges existents, modernitzant-los amb la instal·lació d'ascensors i altres serveis. Alhora impulsa iniciatives per augmentar el parc de pisos de lloguer i afavorir l'emancipació de la joventut.

A més d'aquests aspectes, el Pla d'Acció Local també recull accions adreçades a la millora de la salut, on destaca el Pla d'Activitat Física Esport i Salut (PAFES) que compta amb els "Circuits Saludables" per facilitar la prescripció de l'activitat física, l'atenció a la gent gran, amb un gran augment de les atencions domiciliàries o l'acolliment de la nova ciutadania, amb la recent creació de l'Oficina de Nova Ciutadania i el seu propi Pla Transversal o bé el Pla de sensibilització i Educació per la Solidaritat.

Indicadors

Places en escoles bressol. Curs 2007-2008

**Servei d'Atenció al Domicili.
Nombre de persones ateses**

2.444 (2007)
3.363 (2008)

Font: Ajuntament de Sabadell

**Places en residències
per a gent gran**

1.006 (2007)
1.141 (2008)

Font: IDESCAT

**Centre d'Atenció a la Dona.
Nombre d'atencions**

2.857 (2007)
3.141 (2008)

Font: Ajuntament de Sabadell

**Atur registrat
(2008)**

Homes	Dones
4.182	5.471

Font: IDESCAT

**Habitatge protegit construït.
Nombre d'habitatges**

139 (2007)
92 (2008)

Font: VIMUSA

**Servei d'Atenció Jove.
Nombre d'usuaris/àries**

0.263 (2007)
No disponible (2008)

Font: Ajuntament de Sabadell

Actuacions emblemàtiques

Atenció domiciliària per a persones dependents

- Mesures de xoc davant la crisi. Increment pressupostari per prestacions econòmiques.
- Posada en marxa del Rebost Solidari, per oferir cobertura, juntament amb les entitats, a les persones amb necessitats d'alimentació.
- Aprovació del Pla Local d'Habitatge de Sabadell.
- Aprovació del Pla Local de Joventut de Sabadell.
- L'edició dels "Circuits Urbans Saludables" per a promoure l'activitat física en la població general.
- Creació de l'Oficina d'Atenció a la Dependència.
- Aprovació del Pla de sensibilització i Educació per la Solidaritat.
- Creació de l'Oficina de Nova Ciutadania i elaboració del Pla Transversal de Nova Ciutadania 2007-2011.

Reptes

En una etapa marcada per la recessió econòmica, es plantegen grans reptes en l'àmbit dels programes socials. Cal intensificar les polítiques d'inclusió fent un èmfasi especial en els col·lectius amb més precarietat econòmica. I en paral·lel, cal consolidar les diferents línies de treball que, en col·laboració amb les entitats socials i amb les famílies, milloren la qualitat de vida de molts col·lectius de la ciutat. En conseqüència, cal vetllar per l'accés al treball i a l'habitatge, per l'autonomia de la gent gran, pels serveis de suport a persones dependents, infants i persones amb discapacitats i, en definitiva, per aplicar tots els instruments que garanteixin una ciutat cohesionada, garantia per fer front a la crisi i progressar en l'àmbit social i econòmic.

Aquest exemplar, és el vuitè de la
col·lecció **Sabadell Agenda 21**
Febrer, 2010
Any Internacional de la
Diversitat Biològica

SABADELL AGENDA 21

Ajuntament de Sabadell